

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO EKONOMIJE

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici treba da riješi sljedeće probleme:
 - Nepostojanje zakonskog okvira za obavljanje trgovine biogorivima i nepotpun zakonski okvir za trgovinu naftnim derivatima i tečnim naftnim gasom;
 - Nedovoljno precizirani poslovi Regulatorne agencije za energetiku (RAE) koji se odnose na utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za usluge koje pružaju energetske subjekti u oblasti električne energije i gasa;
 - Nije na odgovarajući način utvrđena nadležnost za obavljanje inspeksijskog nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa iz oblasti energetike;
 - Nije na odgovarajući način uređen inspeksijski nadzor nad primjenom propisa kojima se utvrđuju maksimalne maloprodajne cijene naftnih derivata i biogoriva i uređuje kvalitet i način kontrole kvaliteta naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa;
 - Nepostojanje zakonskih uslova za kažnjavanje energetskih subjekata koji trguju naftnim derivatima i biogorivima po cijeni koja je viša od utvrđene maksimalne maloprodajne cijene, kao i trguju naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom čiji kvalitet ne odgovara propisanom;
 - Nepostojanje dovoljno preciznog zakonskog okvira kojim se definišu uslovi za obavljanje poslova tehničkog nadzora i rukovođenja energetskim objektima, održavanja, eksploatacije i rukovanja energetskim objektima i postrojenjima, kao i za utvrđivanje programa i načina polaganja stručnog ispita iz oblasti energetike.
- Problemi proizilaze iz činjenice da važećim Zakonom o energetici („Službeni list CG“, br. 28/10 i 6/13) nijesu u potpunosti i na odgovarajući način data zakonska rješenja za navedena pitanja. Takođe, u toku primjene Zakona o energetici došlo je do promjene nadležnosti za obavljanje poslova inspeksijskog nadzora iz oblasti energetike, i to sa ministarstva nadležnog za poslove energetike na organ uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora.
- Posljedice problema su da energetske subjekti mogu bez pravnog sankcionisanja obavljati trgovinu naftnim derivatima, biogorivima i tečnim naftnim gasom neodgovarajućeg kvaliteta, kao i trgovinu određenim naftnim derivatima po cijeni koja je viša od maksimalne maloprodajne cijene utvrđene propisom Vlade. Takođe, nedovoljno precizne odredbe Zakona o energetici kojima su definisani poslovi RAE nijesu predstavljale valjan pravni osnov za donošenje odluka nadležnih sudova prilikom rješavanja sporova u prethodnom periodu. Činjenica da važećim Zakonom o energetici nijesu u potpunosti propisani uslovi u pogledu stručne osposobljenosti za obavljanje određenih poslova iz oblasti energetike ima za posledicu da zainteresovana lica nijesu na odgovarajući način upoznata sa uslovima koje je potrebno ispuniti za obavljanje tih poslova.

- Oštećeni su kupci naftnih derivata, biogoriva i tečnog naftnog gasa tako što kupuju ove proizvode uz rizik da isti nijesu odgovarajućeg kvaliteta, kao i kupci naftnih derivata jer postoji rizik da kupljeni proizvod plate po cijeni koja je viša od utvrđene maksimalne maloprodajne cijene. Takođe, oštećeni su i kupci električne energije, jer na osnovu odredaba važećeg Zakona o energetici nijesu mogli biti precizno informisani o tome šta sve sadrži cijena za korišćenje prenosnih i distributivnih sistema električne energije. Oštećena su i zainteresovana lica za obavljanje poslova u energetsom sektoru na prethodno navedeni način.
- Kako navedeni problemi ne bi u narednom periodu bili izraženi u još većoj mjeri, neophodno je donijeti predloženi propis.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Predloženim propisom postižu se sljedeći ciljevi:
 - stvara se zakonski okvir za obavljanje djelatnosti trgovine biogorivima i dopunjava zakonski okvir za trgovinu naftnim derivatima i tečnim naftnim gasom;
 - preciziraju se poslovi RAE koji se odnose na utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za usluge koje pružaju energetska subjekta u oblasti električne energije i gasa;
 - definiše se nadležnost za obavljanje inspekcijanskog nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa iz oblasti energetike;
 - uređuje se inspekcijanski nadzor nad primjenom propisa kojima se utvrđuju maksimalne maloprodajne cijene naftnih derivata i biogoriva i uređuje kvalitet i način kontrole kvaliteta naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa;
 - definišu se zakonski uslovi za kažnjavanje energetske subjekata koji trguju naftnim derivatima i biogorivima po cijeni koja je viša od utvrđene maksimalne maloprodajne cijene, kao i trguju naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom čiji kvalitet ne odgovara propisanom;
 - propisuju se uslovi za obavljanje poslova tehničkog nadzora i rukovođenja energetske objektima, održavanja, eksploatacije i rukovanja energetske objektima i postrojenjima i stvaraju uslovi za definisanje programa i načina polaganja stručnog ispita iz oblasti energetike.
- Navedeni ciljevi su u potpunosti usklađeni sa strateškim dokumentima: Energetska politika Crne Gore do 2030. godine i Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- Problemi se mogu riješiti i ispuniti postavljeni ciljevi isključivo donošenjem predloženog propisa, iz već navedenih razloga.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja u propisu će pozitivno uticati na:
 - kupce naftnih derivata, biogoriva i tečnog naftnog gasa, jer se uvođenjem inspekcijskog nadzora od strane tržišnog inspektora u ovoj oblasti obezbjeđuje viši stepen sigurnosti pri kupovini ovih proizvoda u pogledu maloprodajnih cijena i kvaliteta;
 - kupce električne energije, jer se obezbjeđuje njihova bolja informisanost u pogledu sadržaja cijene isporučene električne energije;
 - zainteresovana lica za obavljanje određenih poslova u energetskom sektoru, jer se obezbjeđuje njihova bolja informisanost o uslovima za obavljanje tih poslova, kao i programu i načinu polaganja stručnog ispita;
 - energetske subjekte, jer se stvara mogućnost obavljanja nove djelatnosti, odnosno trgovine biogorivima.
- Rješenja u propisu će negativno uticati na energetske subjekte koji trguju naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom neodgovarajućeg kvaliteta i po cijeni višoj od utvrđene maksimalne maloprodajne cijene, zbog čega će isti biti sankcionisani.
- Primjena propisa će izazvati troškove energetskim subjektima koji trguju naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom za plaćanje kontrole kvaliteta ovih proizvoda koju vrši akreditovano pravno lice.
- Pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Predloženim propisom podržava se stvaranje novih ~~privrednih subjekata~~ na tržištu i tržišna konkurencija, jer se u Crnoj Gori uvodi nova djelatnost trgovine biogorivima.
- Predloženi propis će uticati na povećanje ovlašćenja i obima posla tržišnog inspektora u vezi kontrole maloprodajnih cijena naftnih derivata i biogoriva i kontrole kvaliteta naftnih derivata, biogoriva i tečnog naftnog gasa.
- Predloženim propisom uvodi se djelatnost trgovine biogorivima, čime se eliminiše dosadašnja biznis barijera, koja je bila posljedica nepostojanja zakonskih uslova za obavljanje navedene djelatnosti.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
 - Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
 - Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
 - Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
 - Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
 - Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
 - Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
 - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
 - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
 - Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.
- Za implementaciju propisa potrebno je obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore, jer je predloženim propisom predviđena mogućnost ministarstva nadležnog za poslove energetike da angažuje akreditovano pravno lice iz druge države, radi supervizije i kontrole kvaliteta naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa. Cijena usluge supervizije, odnosno kontrole kvaliteta jednog arbitražnog uzorka tečnog goriva naftnog porijekla od strane akreditovane laboratorije države iz okruženja iznosi od 200 Eura do 800 Eura.
 - Obezbjeđenje finansijskih sredstava nije jednokratno, već iste treba imati na raspolaganju u slučaju potrebe angažovanja akreditovanog pravnog lica iz druge države.

- U toku implementacije propisa može se pojaviti potreba plaćanja supervizije - kontrole kvaliteta naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa, izvršene od strane akreditovane laboratorije iz druge države.
- Neophodna finansijska sredstva nijesu obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, a takođe nijesu ni planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu.
- Predloženim propisom nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih mogu prosteći finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa ostvariće se prihod za budžet Crne Gore od kazni naplaćenih od energetskih subjekata za predviđene prekršaje.
- Ukupan finansijski izdatak će zavistiti od vrste i broja supervizija - kontrola kvaliteta naftnih derivata, biogoriva ili tečnog naftnog gasa, izvršenih od strane akreditovanih laboratorija iz drugih država.
- Ukupan prihod će zavistiti od broja i iznosa kazni naplaćenih od energetskih subjekata za predviđene prekršaje.
- Precizni obračun finansijskih izdataka nije izvršen, jer isti zavisi od vrste i broja navedenih supervizija u narednom periodu.
- Precizni obračun prihoda nije izvršen, jer isti zavisi od broja i iznosa kazni za predviđene prekršaje.
- Na predlog propisa nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

- U izradi predloženog propisa učestvovao je konsultant iz Slovenije.
- Prilikom izrade predloženog propisa izvršene su ciljane konsultacije sa: Upravom za inspeksijske poslove, Regulatornom agencijom za energetiku, Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Agencijom za zaštitu životne sredine i akreditovanom laboratorijom za ispitivanje kvaliteta nafte i naftnih derivata „Institut za transport“ D.O.O. Podgorica.
- Predloženi propis je rezultat međusobnih konsultacija i zajedničkog rada konsultanta i navedenih zainteresovanih strana.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Smatramo da ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju predloženog propisa.
- Nije potrebno preduzimati neke posebne mjere da bi se ispunili ciljevi.
- Za predložena zakonska rješenja koja se odnose na trgovinu naftnim derivatima, biogorivima ili tečnim naftnim gasom ispunjenje ciljeva će se mjeriti na osnovu nalaza kontrole tržišne inspekcije u vezi maloprodajnih cijena i rezultata dobijenih kontrolom kvaliteta navedenih proizvoda, dok za ostala zakonska rješenja iz predloženog propisa nije moguće definisati indikatore prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva.
- Ministarstvo ekonomije će biti zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa.

Podgorica, 20.11.2014. godine

MINISTAR

dr Vladimir Kavarić